

Hungarian

# Vendégmunkások kézikönyve

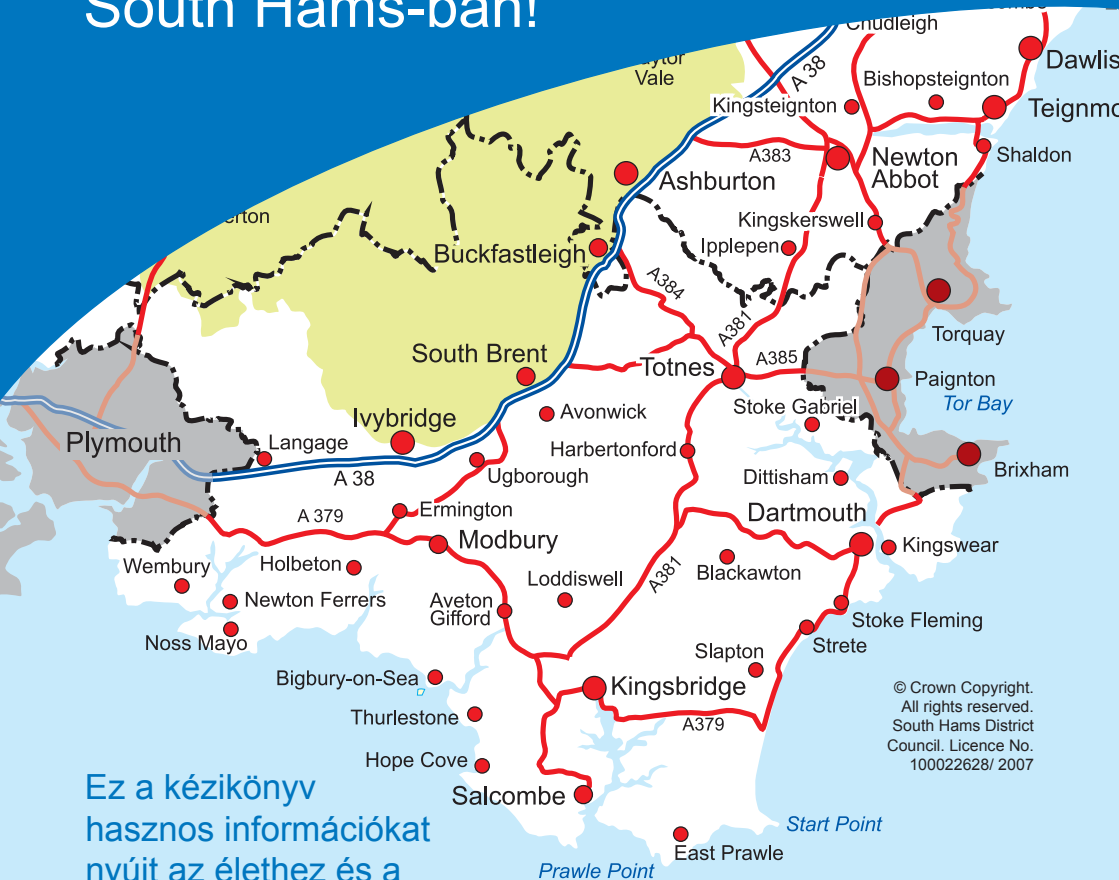


# Információk és szolgáltatások



South Hams  
District Council

# Üdvözöljük szépséges dél-devoni South Hams-ban!



Ez a kézikönyv  
hasznos információkat  
nyújt az élethez és a  
munkavállaláshoz azon  
személyeknek, akik  
külföldről, illetve az  
Egyesült Királyság egyéb  
területeiről költöznek  
ide. Közösségünkben  
való részvételét nagyra  
értékeljük, és biztonságos,  
kellemes időtöltést  
kívánunk Önnek devoni  
tartózkodása idején.

Köszönetnyilvánítás: Jelen kézikönyv a South Hams-i Körzeti Önkormányzat és a South Hams-i Önkéntesek Tanácsának (CVS) közreműködésével készült közös projekt, amelyet a South Hams-i Lakossági Tanácsadási Iroda (CAB) támogat. Alapította a Centrica.

JOGI NYILATKOZAT: Annak ellenére, hogy minden erőfeszítést megtettünk a kézikönyvben található információk helyességének biztosítása érdekében, azt tanácsoljuk, lépjen kapcsolatba az egyes szolgáltatásokat nyújtó cégekkel, ugyanis a feltételek változhatnak.

2007. október

# Tartalomjegyzék

## Munkavállalás és pénzügyek

Munkavállalói regisztrációs rendszer (Worker Registration Scheme - WRS)	4
Munkakeresés	5
Jövedelemadó és biztosítás	6
Munkavállalói jogok	7
Egészségügyi és biztonsági törvények	8
Állami segélyek	8
Pénzügyi és banki műveletek	8

## Sürgősségi szolgáltatások

Rendőrség	10
Bűncselekmények	11
Az Ön biztonsága	13
Közbiztonság	14
Személyes biztonság	15
Tűzvédelem	15

## Lakás és szállás

Általános információk	17
Magánúton bérelt lakások	17
Több bérlős lakások (HMO)	18

## Egészség és jólét

Sürgősségi kezelések	19
Kórházak	20
Háziorvosok (GP)	20
Fogorvosi szolgáltatások	21
Gyógyszertárak	21
Optikusok	21

## Oktatás és képzés

Iskolák	22
Közösségi oktatás és felnőttképzés	22

## Helyi szolgáltatások

Az Önkormányzat szolgáltatásai és telefonszámok	23
Könyvtári szolgáltatások, beleértve az internet hozzáférést is	23
Vallás és hit	23
Kultúra és szabadidő	24
Lakossági tanácsadási iroda (Citizens Advice Bureau)	24
Közösségi szolgáltatások	25
Önkéntesség	25
További ügynökségek	26

# Munkavállalás és pénzügyek



Abban az esetben, ha Ön brit állampolgár vagy az Európai Gazdasági Térség (EGT) egyik országának polgára, nincs szüksége munkavállalási engedélyre ahhoz, hogy az Egyesült Királyságban dolgozhasson.

Nyolc új európai uniós tagállam (Lengyelország, Litvánia, Észtország, Lettország, Szlovénia, Szlovákia, Magyarország és Csehország) polgárainak munkavállalás esetén regisztráltatniuk kell magukat a munkavállalói regisztrációs rendszer alapján. Abban az esetben, ha Ön az említett tagállamok egyikének állampolgára és magánvállalkozó szeretne lenni, nincs szüksége regisztrációra a rendszer alapján.

Abban az esetben, ha Ön nem az EGT-ből származik, de kérhet munkavállalási engedélyt, esetleg megfelel valamely EK-ba költözni kívánó személyekre vonatkozó terv előfeltételeinek, ugyancsak dolgozhat az EK-ban. Az Ön útlevelébe bele lesz pecsételve, hogy Önnek engedélyezve van-e a munkavállalás az EK-ban.

További információk itt: [www.workingintheuk.gov.uk](http://www.workingintheuk.gov.uk)

vagy telefonon: **0870 606 7766**

## Munkavállalói Regisztrációs Rendszer (Workers Registration Scheme - WRS)

A rendszer alapján abban az esetben szükséges regisztrálnia, ha Ön az egyik új EU tagállam polgára. Az EK-ban való munkavállalás kezdetétől számított egy hónapon belül kérvényeznie kell a regisztrációt. A regisztrációhoz ki kell töltenie és le kell adnia egy WRS-jelentkezési nyomtatványt (WRS Application Form).

Ezeket a következő internetes oldalon találhatja meg:  
[www.workingintheuk.gov.uk](http://www.workingintheuk.gov.uk)

Vagy hívja **központi irodánkat (Home Office)** ezen a számon: **0870 521 0224**

Amennyiben Ön 12 hónapon keresztül megszakítás nélkül, törvényesen dolgozik az EK-ban, teljes mértékben jogosult lesz a szabad mozgásra, és nem kell a munkavállalói regisztrációs rendszerbe regisztrálnia. Tartózkodási engedélyhez juthat, amely igazolni fogja, hogy Önnek joga van az EK-ban élni és dolgozni.

Abban az esetben, ha Ön már regisztrált a munkavállalói regisztrációs rendszer szerint, és már 12 hónapja az EK-ban dolgozik, kérvényezheti a tartózkodási engedélyt.

További információkat a **Bevándorlási és Nemzetiségi Hivatal (Immigration and Nationality Directorate)** honlapján talál: [www.ind.homeoffice.gov.uk](http://www.ind.homeoffice.gov.uk)

Ha további információkra lenne szüksége, hívja a **Bevándorlási és Nemzetiségi Információs Irodát (Immigration and Nationality Enquiry Bureau)** a következő számon: **0870 606 7766**

Ha Ön regisztráció nélkül munkát vállal, munkaadója törvénysértést követ el.

## Munkakeresés

Különböző úton juthat munkalehetőségekhez:

- helyi újságok
- magán munkaközvetítő ügynökségek
- barátoktól kapott információ révén
- egy, a kormány által működtetett Jobcentre Plus hivatal felkeresése által

A Jobcentre Plus egy kormányzati ügynökség, amely munkaképes korú személyeknek segít állást keresni, illetve segít a munkaadóknak a megüresedett állások betöltésében. Látogasson el a helyi Job Centre vagy Jobcentre Plus hivatalhoz! A helyi könyvtárban vagy hivatalnál megtalálhatja az Ön helyi Job Centre hivatalának címét és telefonszámát.

**Jobcentre Plus:** [www.jobcentreplus.gov.uk](http://www.jobcentreplus.gov.uk)

További információk itt: [www.workingintheuk.gov.uk](http://www.workingintheuk.gov.uk)

**Munkaügyi és Nyugdíj Osztály (Department for Work and Pensions):** [www.dwp.gov.uk](http://www.dwp.gov.uk)

vagy telefonon: **0207 712 2171**

## Jövedelemadó

Ha Ön alkalmazott, a jövedelemadót közvetlenül az Ön béréből fogják levonni. Ezt hívják kereset utáni fizetésnek (Pay As You Earn - PAYE). Adózás szempontjából akkor fogják Önt EK-lakosnak tekinteni, ha:

- az adóév alatt 183 napig, vagy ennél hosszabb ideig tartózkodik az Egyesült Királyságban, vagy
- rendszeresen látogatja az Egyesült Királyságot, és látogatásainak átlagidőtartama 91 nap, vagy ennél több egy adóévben, maximum 4 év leforgása alatt, vagy
- Ön olyan céllal jön az EK-ba, hogy legalább két évet kell itt eltöltenie.

Az adóévet április 6-tól április 5-ig számítják. Valamennyi EU tagállam rendelkezik olyan egyezményekkel, amelyek kizárják a kettős adózást.

A levonási mértékek a HM Bevételek és Vámügyek honlapján található **HM Revenue and Customs**, itt: [www.hmrc.gov.uk/rates/index.htm](http://www.hmrc.gov.uk/rates/index.htm)

Az adóévben egy bizonyos összegű jövedelem után nem kell jövedelemadót fizetnie. Ez az ön személyi adókedvezménye. A HM Bevételek és Vámügyek Hivatala értesíteni fogja Önt az adókedvezménnyel kapcsolatban. Ha az Ön jövedelme nem lépi túl az kedvezmény összegét, Önnek nem kell jövedelemadót fizetnie.

Ha ön magánvállalkozó (saját magának dolgozik), regisztrálnia kell a HM Bevételek és Vámügyek Hivatalánál. Az adóbevallásokat önbevalláson alapuló rendszer szerint kell kitölteni, amelyben Ön minden szükséges információt megad, és kiszámolja jövedelmét stb. A HM Bevételek és Vámügyek Hivatala ellenőrzi az Ön által megadott információkat, majd közli Önnel, hogy mennyi adót kell fizetnie.

Általános adóinformációk itt: [www.hmrc.gov.uk](http://www.hmrc.gov.uk)

## Nemzeti Biztosítás

Minden 16 és 60 év (nőknél), illetve 65 év (férfiaknál) közötti személynek nemzeti biztosítási díjat kell fizetnie. Ha Ön alkalmazott, 1. osztályú (Class 1) nemzeti biztosítási díjat kell fizetnie. Ha Ön magánvállalkozó, 2-es és 4-es (Class 2 és Class 4) osztályú biztosítási díjat kell fizetnie.

Ha Ön eredetileg nem lakik az EK-ban, és munkát vállal, regisztrálnia kell magát egy nemzeti biztosítási számért, és úgy kell fizetnie a nemzeti biztosítási díjat, mint az itt élő és dolgozó személyek. Az Ön által fizetett biztosítási díj összege függ attól, hogy Ön alkalmazott vagy magánvállalkozó, valamint a jövedelem összegétől. Ha Ön fizeti a nemzeti biztosítási díjat, különböző segélyekre jogosult.

További információkat a [www.workingintheuk.gov.uk](http://www.workingintheuk.gov.uk) weboldalon, vagy a regisztrációs segélyvonalon kaphat: **0845 9157006**.

## Munkavállalói jogok

Az EK munkaügyi törvényei bonyolultnak tűnhetnek. A különböző segélyekre való jogosultságot, pl. fizetett betegszabadság és anyasági díj, több tényező befolyásolja, úgy mint az EK-ban való tartózkodás időtartama, a munkavállalás időtartama vagy befizetett nemzeti biztosítás összege. További információkat az állami segélyekre vonatkozóan a következő helyeken talál:

[www.dwp.gov.uk](http://www.dwp.gov.uk) (Ezt úgy találja meg, hogy A tól Z-ig átnézi a segélyeket és szolgáltatásokat, majd a más országokkal kötött társadalombiztosítási egyezményeket.)

Nagyon hasznos kiadvány, a “Working in the UK - Know Your Rights” (Munka az EK-ban - Ismerje meg jogait) is rendelkezésre áll a [www.worksmart.org.uk](http://www.worksmart.org.uk) weboldalon vagy telefonon: **0870 600 4882**. Litván, magyar, cseh, lengyel és portugál nyelveken kapható.

A munkaadó csak akkor vonhat le összegeket a fizetéséből, ha:

- A törvény előírja (pl. adók vagy nemzeti biztosítás)
- Ön szerződés keretében felhatalmazza erre
- Ön írásban beleegyezett a levonásba, mielőtt az megtörténne.
- A kiskereskedelemben dolgozóknak további szabályokat is be kell tartaniuk.

Az Ön **Lakossági Tanácsadó Irodája - Citizens Advice Bureau (CAB)**, is adhat tanácsokat munkavállalói jogairól, juttatásokról. Az Önhöz legközelebb eső kirendeltség elérhetőségét és nyitvatartását megtalálja a kézikönyv végén, a “Szervezetek, amelyek segítségére lehetnek” című részben.

A CAB honlap: [www.adviceguide.org.uk](http://www.adviceguide.org.uk)

## Egészségügyi és biztonsági törvények

Ha Ön egy ügynökségen keresztül vállalt munkát, az ügynökségnek bizonyos egészségügyi és biztosítási kötelezettségei vannak Önnel szemben. Biztosítaniuk kell azt, hogy Önt ne alkalmazzák olyan munkára, amelyre nincs megfelelő szakképzettsége. A munkaadónak biztonságos munkahelyet kell Önnek biztosítania, valamint megfelelő képzésben kell Önt részesítenie.

**Törvényes fizetett betegszabadság - Statutory Sick Pay (SSP)** - ha Ön megbetegszik, és több mint négy napig hiányzik a munkahelyről, fizetett betegszabadságra jogosult, ha az Ön bruttó heti fizetése meghaladja a nemzeti biztosítás alsó jövedelmi határát. Ezt a munkaadó fizeti. Ha Ön egy ügynökségen keresztül vállalt munkát, és nemzeti biztosítást fizet, fizetett betegszabadságra akkor jogosult, ha a betegség idején megbízása volt.

## Állami segélyek

Az állami segélyek az állam által Önnek fizetett pénzügyi összegeket jelentik, ideértve a jövedelmi támogatást, gyermekgondozási segélyt, munkahelykeresői kedvezményt, rokkantsági járadékot, lakbérkiegészítést és helyi adó kedvezményt. Az, hogy Ön jogosult-e az állami segélyekre, összetett dolog, és esetenként változik.

Az általános szabály szerint, ha Ön Angliába költözik és nem dolgozik (még akkor is, ha Ön EKG állampolgár), képesnek kell lennie eltartani önmagát anélkül, hogy közpénzeket igényelne.

További információk az állami segélyekről itt: [www.dwp.gov.uk](http://www.dwp.gov.uk)

## Pénzügyi és banki műveletek

Amikor Ön Angliába költözik, általában bankszámlát kell nyitania, hogy munkaadói kifizethessék Önt, készpénzhez juthasson, és másoknak fizethessen.

A bankszámla megnyitásához a következő adatok szükségesek:

- személyazonossági igazolvány (útlevél, személyazonossági kártya vagy nemzeti forgalmi engedély)
- EK lakcímgigazolás (bérleti szerződés vagy igazolás a munkaadójától)
- gyakran kérnek munkaszerződést is.

**Postahivatalok** - Postai fiókok egész Anglia területén találhatóak széles skálájú szolgáltatásokkal és lehetőségekkel, mint például:

- Postai szolgáltatások
- Banki műveletek
- Számla fizetések
- Biztosítási szolgáltatások
- Devizaváltás
- Járműadók
- Telefonkártyák és mobiltelefon-egyenleg feltöltések.

Részletes információkat a postahivatalok szolgáltatásairól a következő telefonszámon talál: **08457 22 33 44** vagy a postahivatal internetes honlapján: [www.postoffice.co.uk](http://www.postoffice.co.uk)

## További hasznos szolgáltatások:

**Hitelszövetkezetek** - segítenek megtakarítani, kölcsönt folyósítanak, és egyéb pénzügyi termékekkel is szolgálhatnak. A hitelszövetkezetek szívesen nyújtanak kis összegű kölcsönöket is a tagoknak, alacsony kamatlábbal. A hitelszövetkezetek nem profitorientált szövetkezetek, amelyeket helyi személyek vezetnek a helyi emberek érdekében. Ahhoz, hogy egy hitelszövetkezethez csatlakozhasson, az adott körzetben kell laknia vagy dolgoznia. Fizetését közvetlenül a hitelszövetkezeti számlájára is kérheti, és ezeket a számlákat egyszerűbben meg lehet nyitni, mint a bankszámlákat.

**Az Ön körzetében található hitelszövetkezetek elérhetőségei:**

**Devon Lane hitelszövetkezet (South Hams és Nyugat-Devon területe):** **01548 857868**

**Plymouth város hitelszövetkezete:** **01752 201329**

**Hope (Plymouth) hitelszövetkezet:** **01752 668822**

**Fortress hitelszövetkezet (Plymouth):** **01752 201183**

**Teign Reach (Plough és Share, Teignbridge területe):** **01626 354407**

**Western Union pénzáttulások** - Ez a szolgáltatás lehetővé teszi Önnek, hogy pénzt kaphasson és küldhessen rokonainak, barátainak világszerte. További információk a következő telefonszámon: **0800 833 833**.

**[www.sendmoneyhome.org](http://www.sendmoneyhome.org)** – egy weboldal, ahol átfogó és központi forrásból származó tanácsokat és információkat talál, összehasonlítva a világon működő pénzáttulási módszerek skáláját.

# Sürgősségi szolgáltatások



## Rendőrség

Az **EK-ban a sürgősségi telefonszámok a 999 és a 112.** A sürgősségi szolgáltatások magukba foglalják a rendőrséget, a tűzoltókat, mentőszolgálatot és a parti őrséget. A sürgősségi számok díjtalanul hívhatók, még mobiltelefonról is. A híváskor a telefonkezelő ellenőrzi a hívószámot, majd kapcsolja a kívánt szolgálatot. Ha nem biztos abban, hogy melyik szolgálatra van szüksége, kérje a rendőrséget.

Nem sürgős jellegű információkért telefonálhat a helyi rendőrörsre a következő számon: **08452 777 444.** Weboldal: **[www.devon-cornwall.police.uk](http://www.devon-cornwall.police.uk)**

Abban az esetben, ha nem beszél jól angolul, valamennyi angol rendőrségi alakulat kapcsolatban áll tolmácsokkal és fordítókkal, akik az év 365 napján, 24 órán keresztül rendelkezésre állnak. A telefonos tolmácsokhoz való gyors hozzáférésnek köszönhetően a rendőrségnek mindig lehetősége van Önt segíteni, függetlenül attól, hogy milyen nyelven beszél. Akár bűncselekmény áldozata, akár tanácsra van szüksége, a szolgálatás rendelkezésére áll.

## Bűncselekmények

Ha Ön bűncselekményt követ el, és a rendőrség letartóztatja, egy rendőrőrsre kerül, ahol ismertetik önnel a jogait, beleértve a szabad kapcsolatfelvételt egy ügyvéddel, aki független jogi tanácsadással szolgálhat. Abban az esetben, ha a törvénysértés súlyos, a tövényszéki tárgyaláson egy tolmács is a rendelkezésére fog állni.

Nagyon fontos pontosan megérteni az angol törvényhozás bizonyos szempontjait, ugyanis az különbözhet saját országának törvényhozásától. Mindamellett, legtöbb törvény természeténél fogva általánosan érvényes elveket mond ki, így tudni fogja mi a helyes és mi számít bűnnek.

**Alkohol** – Az EK nagyon engedékeny hozzáállást tanusít a felnőttek alkoholfogyasztásával kapcsolatban. Szeszes italok a hét minden napján vásárolhatók az üzletközpontokban és más árusítóhelyeken. Az alkoholárusítási engedéllyel rendelkező üzletek gyakran késő estig nyitva tartanak, különösen hétvégeken. Az ilyen üzletek tulajdonosai felelősek vásárlóik cselekedeteiért. Ittas személyek alkohollal való kiszolgálása törvénysértésnek minősül. Erre a célra gyakran rendfenntartókat alkalmaznak a rend fenntartása érdekében, akik a problémás személyeket erőszakkal is kitessékelhetik a helyiségből.

Ha Ön olyan mértékben fogyaszt alkoholt, hogy zavarja a szomszédok nyugalma, a rendőrség közbeléphet, és őrizetbe veheti. Ugyanígy őrizetbe vehetik Önt akkor is, ha annyira ittas állapotban találják meg, hogy nem képes magáról gondoskodni. A törvény tiltja, hogy felnőtt személyek 18 éven aluliaknak alkoholt vegyenek vagy adjanak. Van eset mikor a fiatalok összegyűlnek az üzlet előtt, és kéri a felnőtteket, hogy vásároljanak számukra alkoholt. A rendőrség szigorúan jár el azokkal szemben, akik a fiataloknak alkoholt vásárolnak vagy adnak.

**Ittas vezetés** - Az EK-ban törvényellenes ittas állapotban autót vezetni. Azt tanácsoljuk, ne fogyasszon alkoholt autóvezetés előtt. Soha ne üljön be olyan autóba, amelynek vezetője alkoholt fogyasztott. Ha nem biztos a dolgában, hívjon taxit vagy menjen gyalog. Az ittas vezetés súlyos törvénysértésnek minősül, és ha elkapják, büntetőjogi eljárás indulhat Ön ellen, és börtönbe is kerülhet.

**Illegális kábítószer** - Illegális kábítószer fogyasztása az EK egyes területein megszokott dolog lehet. Azt tanácsoljuk, tartsa magát távol bármilyen illegális kábítószer kipróbálásától. Néhány kábítószer-kereskedő éppen a bevándorló vendégmunkásokat célozza meg, hogy új kábítószer-fogyasztókra találjon. Jegyezze meg, hogy az így beszerzett kábítószer nem ingyenes, és egészségügyi, valamint jogi következmények elé nézhet. Kábítószer hatása alatt ugyancsak tilos az autóvezetés.

**Dohányzás** - 2007 júliusában majdnem az összes zárt közterületen és a munkahelyeken betiltották a dohányzást. Ez irodákra, gyárakra, üzletekre, üzletekre, kocsmákra, tömegközlekedésre és több személy által használt járművekre egyaránt vonatkozik.

**Kések** - nem ajánlatos vágószerszámot hordania magánál. Bizonyos típusú késeket tilos magunknál hordani, és az erre vonatkozó törvényeket szigorúan betartatják.

**Bolti lopás** - Volt rá példa, hogy tetten értek néhány vendégmunkást bolti lopás közben. A legtöbb üzlet komplex megfigyelési módszerrel rendelkezik, beleértve a bolti biztonsági őrköt és az elektronikus megfigyelő rendszereket, amelyek lehetnek kültériek vagy beltériek. Akit rajtakapnak bolti lopáson, jelentik a rendőrségnek, őrizetbe veszik, és bíróság elé állítják. Legtöbb munkaadó megfontolja az olyan személyek alkalmazását, akiknek a rendőrségi ügyei voltak.

**Járművek** - Az EK-ban törvényellenes autót vezetni a megfelelő engedélyek hiányában. Valamennyi autóvezetőnek az EK-ban érvényes, kötelező autóbiztosítással kell rendelkeznie. Ugyanakkor egy bizonyos útdát is kell fizetnie, amelyet egy adóigazolás formájában ki kell tennie a szélvédőre. A 3 évnél régebbi autókat évente ellenőriztetni kell, ez az ún. MOT. Ezen dokumentumok bármelyikének hiánya törvényellenes. Ugyanígy az is törvényellenes cselekedetnek minősül, ha a tulajdonos engedélye nélkül vezeti az autót. Büntetőjogi eljárást és börtönbüntetést vonhat maga után, ha elkapják.



## Az ön biztonsága

### Általános

- Tartsa be a KRESZ szabályait! Ezt megvásárolhatja a könyvesboltokban vagy elolvashatja online, itt: [www.highwaycode.gov.uk](http://www.highwaycode.gov.uk)

### Közlekedési biztonság

- Jegyezze meg, hogy az EK-ban az autók az út bal oldalán közlekednek.
- Gyalogusként használja a járdát, amennyiben rendelkezésre áll.
- Ha nem, az útnak a forgalommal szemben lévő oldalát használja.
- Ha nagyobb csoportban vannak, egy sorban közlekedjenek. Ne zárják le az úttestet..
- Viseljen élénk színű ruházatot éjszaka vagy legyen Önnél valamilyen visszatükröződő eszköz.
- Átkelésnél mindkét irányú forgalmat ellenőrizze.
- Ha lehetséges, használja a kijelölt átkelőhelyeket.
- Soha ne keljen át az úttesten autóbusz előtt vagy mögött. Várjon, amíg az elindul, hogy mindkét irányban kilásson.

### Autóvezetők

Mielőtt autót vásárolna, kérjen tanácsot munkaadójától vagy a helyi rendőrőrstől.

- Érvényes vezetői engedéllyel kell rendelkeznie.
- Csak egy jó hírű autókereskedőtől vagy autósüzletből vásároljon.
- Szüksége lesz a MOT-ra és egy adóigazolásra (Excise Licence).
- Szüksége lesz EK kötelező autóbiztosításra.
- Ne fogyasszon alkoholt vezetés előtt és közben.
- Az ittas állapotban, vagy kábítószer hatása alatt történő autóvezetés veszélyes és törvényellenes.
- Tilos a mobiltelefonok használata vezetés közben.
- Akár vezetőként, akár utasként, viselnie kell a biztonsági övet.
- Ha balesetbe kerülne – MEG KELL ÁLLNIA, és értesítenie kell a rendőrséget. Emlékezzen, a rendőrség rendelkezik tolmácsokkal, akik segíthetnek Önnel ismertetni a helyzetet.

## Utások

- Soha ne üljön be autóba, ha a vezető alkoholt vagy kábítószereket fogyasztott.
- Viselje a biztonsági övet!

## Kerékpárosok

Ellenőrizze, hogy a kerékpár állapota megfelel-e az úton való közlekedéshez. Ellenőrizze a kerekeket és a fékeket!

A törvény szerint rendelkeznie kell egy vörös színű hátsó lámpával és sárga lámpákkal a pedálokon. Ugyanakkor megbízható fehér első és hátsó lámpákkal is rendelkeznie kell a sötétben, vagy borús időben való kerékpározáshoz.

- Győződjön meg arról, hogy a forgalomban résztvevők látják Önt, amint visszatükröző tulajdonságokkal rendelkező ruházatot visel.
- Viseljen kerékpáros sisakot!
- Jelezze világosan, ha jobbra vagy balra kanyarodik.

## Közbiztonság

Az EK-ban a legtöbb nagyvárost és kisebb városokat is átfogó, a rendőrséggel kapcsolatban álló közterületi videokamera-rendszer figyeli 24 órán át. A kamerahálózat által szolgáltatott adatok segítik a rendőrséget a közbiztonság fenntartásában. A kamerák segítenek megoldani különböző problémákat, például ittas személyekkel kapcsolatban felmerülő vagy vezetési és parkolási problémák. Azt szeretnénk, ha az Ön devoni tartózkodása biztonságos és bűncselekménytől mentes lenne.

## Személyes biztonság

Sok ember bűncselekménynek esik áldozatul, különösen a lopásnak. Nem ajánlott nagy pénzüsszegeket magánál vagy az otthonában tartani. A legtöbb munkaadó megőrzi az Ön pénzét, vagy bankszámlájára utalja az összegeket. Ne tartson értékes tárgyakat magánál, csak ha feltétlenül szükséges. Ha mégis szükségessé válik, akkor mindig tartsa azokat biztonságos helyen.

Ne fogyasszon túl sok alkoholt, ugyanis ezzel veszélyeknek teszi ki magát. Mindenképpen kerülje az illegális kábítószereket. Ha erőszakos cselekedetek kibontakozását észlelné, távozzon a helyszínről vagy értesítse a rendőrséget. Ne próbálja meg kezébe venni az ügyet! A devoni rendőrség a lakosság minden tagját szolgálja.

Ha személyes biztonságával vagy bűncselekménnyel kapcsolatban kíván a rendőrséghez folyamodni, kérjük, forduljon bármelyik rendőrőrhöz vagy rendőrtiszthez. Kérdéseit mindenképp bizalmasan kezelik.

Bár a fenti tanács ijesztően hangzik, ez a közelmúltban, a más területeken élő vendégmunkások által tapasztalt problémákra alapozódik. A térséget felkeresők nagyrésze soha nem tapasztalt ilyen jellegű problémákat.

## Tűzvédelem

Ha tűz ütne ki otthonában vagy munkahelyén, az Ön túlélési esélyei a létesítménytől függenek. Azokat úgy tervezték, hogy védelmet biztosítsanak Önnek, gyorsan és biztonságosan elhagyhatók legyenek. A következő információk tanácsokkal szolgálnak a tűz megelőzéséhez, valamint tűz esetén az Ön védelméhez.

Olvassa el a **TŰZVÉDELMI TERVET (FIRE ACTION PLAN)**, ha az rendelkezésre áll otthonában és munkahelyén.

Meg kell terveznie, hogyan képes a leggyorsabban és legbiztonságosabban kijutni tűz esetén.

Legyen felkészülve - tervezzen előre!

- Dolgozza ki a menekülési útvonalat az Ön otthonának/ munkahelyének minden helyiségéből (fődszínti helyiségek esetén vegye számításba az ablakokat is).
- Biztosítsa a menekülési útvonalak akadálymentességét, és ne tároljon ott semmit.
- Ügyeljen arra, hogy a szükséges kulcsok a megfelelő ajtók, ablakok záraihoz közel legyenek elhelyezve.
- Bizonyosodjon meg arról, hogy tudja, hogyan kell hívni a tűzoltókat, tárcsázva a 999-et, ha már az épületen kívül tartózkodik (telefonfülkéből, mobiltelefonról vagy egy közeli házból).
- Csoportban beszéljék meg, mit tennének, ha az éjszaka folyamán megszólalna a tűzriasztó, vagy tűz ütne ki.

Tervezzen ma – holnap már lehet, hogy késő .

### **Füstérzékelő riasztóberendezések**

Győződjön meg arról, hogy otthonában van füstérzékelő berendezés. Ez a berendezés arra szolgál, hogy tűz esetén hangjelzést adjon . Megfelelően felszerelve és karbantartva a berendezés figyelmeztetni fogja Önt, ha füstöt észlel, így elegendő ideje lesz kimenekülni az épületből, mielőtt a tűz kigyulladna.

A füstérzékelő riasztó karbantartása:

- Nyomja meg a riasztó tesztgombját hetente egyszer.
- Cserélje elemet évente, vagy ha a riasztó sípol.
- Az elem kicserélésekor takarítsa ki a riasztó körül a helyet.

Soha ne távolítsa el az elemet a riasztóból! A riasztó karbantartása létfontosságú kérdés.

Ha kétségei lennének, vegye fel a kapcsolatot a lakás tulajdonosával, a gazdával, a lakókocsi-telep igazgatójával vagy a házigazdával.

# Lakás és szállás

Három fő albérleti szolgáltató létezik: magánlakás-tulajdonosok, helyi önkormányzatok és lakásegységek. Nem valószínű, hogy Ön az önkormányzattól vagy a lakásegységtől bérelhet lakhelyet, ugyanis ezeknél általában nagyon hosszú a várólista, és legtöbb esetben állandó helyi lakosnak kell lennie, és 12 hónapig itt kell dolgoznia ahhoz, hogy a listára kerüljön. További információkért vegye fel a kapcsolatot a helyi önkormányzat irodáival.

- **Plymouth város önkormányzata: 01752 668000**
- **South Hams kerületi önkormányzata: 01803 861234**
- **Teignbridge kerületi önkormányzata: 01626 361101**

## Magántulajdonú bérlakások

Devon egész területén léteznek magántulajdonú bérlakások. A kibérelhető lakásokról a helyi lapokból, ingatlanügynököktől és üzletekben/üzletközpontokban elhelyezett hirdetésekből értesülhet.

Legtöbb lakást bebútorozva vagy anélkül is ki lehet bérelni. Útmutatásként, a bérleti díjat általában havonta, előre kell fizetni. Legtöbb tulajdonos kaució fizetését fogja kérni, amelyet a bérleti periódus után visszaad - ez általában egy havi bérleti díjnak felel meg. Tudnia kell, hogy bizonyos számlák, például villany, gáz és víz, benne vannak az bérleti díjban. Ugyanakkor tévészéshez televíziós engedélyt is vásárolnia kell. A helyi önkormányzat és CAB segíthet Önnek a lakással és szálláshellyel kapcsolatos kérdésekben.

## Több bérlő által bérelt lakhelyek (Houses in Multiple Occupation - HMO)

Bármely ingatlant, amelyet három, vagy annál több, nem rokoni kapcsolatban lévő személy oszt meg, több bérlős lakhelynek 'House in Multiple Occupation' vagy HMO-nak neveznek. Valamennyi HMO-nak rendelkeznie kell a helyi önkormányzat engedélyével, bizonyos biztonsági szabványok betartása érdekében. Saját biztonsága érdekében ne fogadja el a HMO engedély nélküli, több bérlős lakhelyet.

**Ha a gázszolgáltatással, áramszolgáltatással vagy vízszolgáltatással vannak gondjai, hívhatja a következő 24-órás segélyvonalakat:**

**Gázművek (National Gas): 0800 111 999**

**Elektromos művek (Western Power): 0800 365 900**

**Vízművek (South West Water): 0800 169 1144**

### További hasznos elérhetőségek:

A fő telefonszolgáltató a **BT: 150**

**Televíziós szolgáltatási engedély: 0870 241 9054** vagy  
[www.tvlicensing.co.uk](http://www.tvlicensing.co.uk)

# Egészség és jólét



## Sürgősségi ellátás

Ha sürgősségi segítségre lenne szüksége, hívja a **999 vagy 112** számokat és kérjen mentőt. A sürgősségi eset **kritikus vagy életveszélyes helyzetet** jelent, ideértve az eszméletvesztést, a súlyos mellkasi fájdalmakat és vérvesztéseket.

**NHS Direct** - Ha Ön vagy ismerőse nem érzi jól magát, és orvosi tanácsra vagy egészségügyi információkra szorul, hívhatja az NHS Direct szolgáltatást, és beszélhet egy ápolási vagy egészségügyi tanácsadóval. Az NHS Direct 24 órán át rendelkezésre áll, a hét minden napján. Ugyanakkor az NHS Direct információkkal szolgálhat a legközelebbi kórházra, orvosra, fogorvosra és szemészorvosra vonatkozóan is. Szükség esetén tolmácsszolgáltatások is rendelkezésre állnak - vegye igénybe azokat.

Az NHS direct internetes honlap több nyelven is elérhető.

**NHS Direct: 0845 4647 or [www.nhsdirect.nhs.uk](http://www.nhsdirect.nhs.uk)**

## Kórházak

Ha sürgősségi kórházi kezelésre lenne szüksége, ingyenesen hozzáférhet valamennyi 'Baleseti és Sürgősségi' - 'Accident and Emergency' osztályon (A&E vagy Casualty (baleset) néven is szerepelhetnek) vagy a kisebb sérülésekkel foglalkozó egységeknél - Minor Injuries Unit (MIU). Sürgős esetben hívja a 999 vagy 112 számokat, és kérjen mentőt, hogy a sürgősségi osztályra szállítsa. Ahhoz, hogy a kórházi szolgáltatásokat igénybe vehessen, nem szükséges, hogy egy orvosnál nyilván legyen tartva. Az A&E osztályok általában a súlyosabb esetekkel foglalkoznak, ellentétben a MIU egységekkel. Nagy kórházak Torbay, Plymouth és Exeter helységekben találhatóak, míg kisebb MIU egységek a legtöbb városban rendelkezésre állnak.

Ha Önt háziorvosa/GP -je beutalja a kórházba, és jelenleg Angliában tanul vagy dolgozik, kezelése általában ingyenes. Ezt azonban a kórház dönti el, és kérheti a személyazonosság igazolását, vagy munkahelyi vagy tanintézeti igazolást.

Ha bonyolult orvosi információkat kellene megértenie, vagy saját orvosi ellátásra vonatkozó döntést szeretne hozni, tolmács segítségét is kérheti telefonon azonnal, vagy személyesen a következő orvosi látogatásra. Ezt elintézheti az NHS Direct szolgáltatás igénybevételével is.

- **Torbay kerületi általános kórház: 01803 614567**
- **Derriford Kórház, Plymouth: 01752 77711**
- **Royal Devon és Exeter kórházak 01392 411611**

## Háziorvosok

A háziorvosok (GP) az első kapcsolatfelvételi pontot jelentik az orvosi segítséget kereső személyek számára. Széleskörű személyi orvosi ellátást nyújtanak, és szükség esetén szakorvosokhoz küldik a betegeket. Az általános orvosok sok olyan orvosi műveletet is végeznek amelyeket azelőtt kórházakban végeztek, mint pl. a vérnyomás ellenőrzése, kisebb sebészeti beavatkozások, cukorbetegség ellátása, asztma és egyéb hosszú lefolyású betegségek kezelése. Ha orvosra van szüksége, telefonálnia kell, vagy időpontot kell kérnie, és személyesen fel kell keresnie a rendelőt.

Ha már 3 hónapja itt tartózkodik, ideiglenes helyi lakosként fordulhat a háziorvoshoz anélkül, hogy a regisztráltatnia kellene magát. Ajánlott az útlevelét magával vinni. Ha már 3 hónapja itt tartózkodik, ajánlott felkeresni a rendelőt, hogy nyilvántartásba vehessék. Útlevelét vigye magával, ugyanis a recepciónál kérhetik annak felmutatását.

Valamennyi páciens ingyenesen részesül családtervezési szolgáltatásokban (Family Planning Services), például fogamzásgátlás, és fertőző betegségek esetén bizonyos kezelésben.

A legközelebbi háziorvosi rendelőre vonatkozó részletekért hívja az **NHS Direct szolgáltatást: 0845 4647** vagy nézze meg a következő honlapot: [www.nhsdirect.nhs.uk](http://www.nhsdirect.nhs.uk)

## Fogorvosi szolgáltatások

Ha sürgős fogorvosi kezelésre szorul, a legközelebbi fogorvosra vonatkozó információkért hívja: **Fogorvosi segélyvonal: 0800 458 5813**

## Gyógyszertárak

A gyógyszertárak általános egészségügyi tanácsokkal szolgálhatnak. Ha az Ön orvosa receptet állít ki, a felírt gyógyszereket a gyógyszertárakból szerezheti be. Lehet, hogy mindegyik felírt gyógyszerért fizetnie kell. A város legtöbb főútja mellett és a bevásárlóközpontokban talál gyógyszertárakat.

A helyi újságból értesülhet a késő éjszakáig is nyitva tartó gyógyszertárakról.

## Szemészek

A város legtöbb főútja mellett és a bevásárlóközpontokban talál gyógyszertárakat. A szemvizsgálatért fizetnie kell, akárcsak a felírt szemüvegekért.



# Oktatás és képzés



## Iskolák

Ha az Ön gyereke 5 és 16 év közötti életkorú, a törvény szerint oktatásban kell részesíteni, általában iskolába kell beírni. Néhány gyerek otthoni oktatásban részesül. Az állami oktatás ingyenes. Az állami iskolák alapfokú (5-11 év) és középfokú (11-18) oktatási intézetekre vannak felosztva. Alapfokú iskolákat talál legtöbb faluban is, és mindkét típusú intézményt megtalálható a legtöbb városban.

A helyi iskolákra, valamint 5 éven aluli gyerekeknek fenntartott szolgáltatásokra vonatkozó információkért vegye fel a kapcsolatot a **gyerekek és fiatalok szolgálatáról gondoskodó hivatalokkal (Children and Young People's Services): 01392 382059**

## Közösségi oktatás és felnőttképzés

A Devon egész területén megtalálható közösségi központok széleskörű alapfokú oktatást és személyes képzési lehetőségeket biztosítanak a közösség minden tagjának, ugyanakkor a más nyelveket beszélőknek is segítséget nyújtanak, és számítógépes ismeretek, valamint olvasási és számolási ismeretek elsajátításában is segítenek. Gyakran klub típusú szolgáltatásokat is biztosítanak, valamint sportolási és szabadidős oktatási tevékenységeket is rendeznek.

A közelében rendelkezésre álló, ilyen jellegű szolgáltatásokra vonatkozó információkért hívja: **Devon felnőttképzés és közösségi oktatás: 01392 386580**

# Helyi szolgáltatások

## Az Önkormányzat szolgáltatásai és telefonszámok

A helyi önkormányzatok széleskörű szolgáltatásokat biztosítanak, beleértve a háztartási hulladék begyűjtését és újrahasznosítását, a parkokat és szabadterei közterületeket, a szabadidő- és sportközpontokat, a rovarirtást, a helyi adó behajtását stb.

Emellett Devon kerületi önkormányzata és Plymouth város önkormányzata a következő területeken is biztosít szolgáltatásokat: oktatás, könyvtárak, jóléttel kapcsolatos jogok, kereskedelmi szabványok és szociális ellátás. További információkat az önkormányzatoktól szerezhet. .Kapcsolatfelvétel:

- **Devon kerületi önkormányzata: 0845 155 1015** vagy [www.devon.gov.uk](http://www.devon.gov.uk)
- **Plymouth város önkormányzata: 01752 668000** vagy [www.plymouth.gov.uk](http://www.plymouth.gov.uk)
- **South Hams kerületi önkormányzata: 01803 861234** vagy [www.southhams.gov.uk](http://www.southhams.gov.uk)
- **Teignbridge kerületi önkormányzata: 01626 361101** vagy [www.teignbridge.gov.uk](http://www.teignbridge.gov.uk)

## Könyvtári szolgáltatások

Mindenik körzet rendelkezik ingyenes könyvtárakkal, ahol könyveket lehet kölcsönözni, valamint internetes kapcsolattal ellátott számítógépeken lehet dolgozni. Néhány szolgáltatás díjköteles is lehet. További információkért a legközelebbi könyvtárra vonatkozóan a következő telefonszámokat hívhatja:

- **Devon kerületi önkormányzat: 0845 155 1001**
- **Plymouth város önkormányzata: 01752 305923**

## Vallás és hit

Az EK-ban erős keresztény hagyományok élnek, ennek ellenére más különböző vallások is jelen vannak. A közelében található templomokról/ imaházakról több információt a helyi könyvtárban, vagy a 'sárga oldalak' telefonkönyvben talál.

## Kultúra és szabadidő

Dél-Devon sok mérföldnyi fantasztikus tengerparttal, gyönyörű tájjal, valamint virágzó zenei és művészeti kultúrával rendelkezik. Dél-Devon térsége kiválóan alkalmas szórakozásra és a szabadidő eltöltésére. Akárcsak a tengerpartok, a Dartmoor Nemzeti Park és még sok más hely történelmi nevezetességnek számít, de a főbb városokban talál szabadidős és sportolási lehetőségeket is. A főbb városok mindegyikében léteznek turisztikai információs irodák amelyek rengeteg információval szolgálhatnak a meglátogatható helyekről, illetve az időtöltési lehetőségekről.

Hasznos weboldalak a szabadidő eltöltési lehetőségekre vonatkozóan:

[www.somewhere-special.co.uk](http://www.somewhere-special.co.uk)

[www.southdevonaonb.org.uk](http://www.southdevonaonb.org.uk)

[www.dartmoor-npa.gov.uk](http://www.dartmoor-npa.gov.uk) (Dartmoor Nemzeti Park)

[www.discoverdevon.com](http://www.discoverdevon.com)

[www.visitplymouth.co.uk](http://www.visitplymouth.co.uk)

### Lakossági tanácsadási iroda (Citizens Advice Bureau)

A lakossági tanácsadási iroda (**Citizen Advice Bureau - CAB**) ingyenes, független és bizalmas tanácsokkal szolgálhat pénzügyekben, fogyasztói és jogi kérdésekben, valamint sok más kérdésben is. Általában nagyon elfoglaltak, éppen ezért ajánlott bejelentkezni és időpontot kérni.

A CAB weboldala: [www.adviceguide.org.uk](http://www.adviceguide.org.uk)

A helyi irodák elérhetőségei:

- **South Hams: 01803 862392**  
Hétfő - Csütörtök  
de.10 - du.1 és du.2 - du.4
- **Plymouth 0870 1264011**  
Hétfő - Péntek  
de.10 - du.1
- **Teignbridge: 01626 203141**  
Hétfő, kedd, szerda és péntek  
de.9 - du.3 (csütörtökön zárva)

## Közösségi szolgáltatások

Ha szeretne azonos érdeklődésű személyekkel találkozni, Devon egy nagyon jó önkéntes, közösségi és hitgyülekezeti csoporthálózattal és egyéb szervezetekkel rendelkezik, amelyek kérdések széles skálájában nyújthatnak segítséget, támogatással vagy tanácsokkal szolgálhatnak. Az ilyen csoportokra vonatkozóan részletesebb információkat a helyi önkéntes szolgálat tanácsától (Council for Voluntary Service - CVS) vagy hasonló szervezetektől kaphat.

- **South Hams CVS: 01803 862266**  
[www.southhamscvs.org.uk](http://www.southhamscvs.org.uk)
- **Plymouth közösségi társulása: 01752 202590**  
[www.pcp.org.uk](http://www.pcp.org.uk)
- **Teignbridge CVS: 01626 203050**  
[www.teigncvs.org.uk](http://www.teigncvs.org.uk)

## Önkéntesség

Önkéntesként nagyon jól beilleszkezhetsz a helyi közösségbe. Az EK-ban léteznek korlátozások is az önkéntes munka területén. Ha Ön az EU állampolgára, nem fog akadályokba ütközni, ha önkéntesként szeretne dolgozni. Ez a szabadság kiterjed a liechtensteini, a norvég és az izlandi állampolgárokra is. További információért vegye fel a kapcsolatot a helyi önkéntesek központjával .

- **South Hams-i önkéntesek központja: 01803 862266**
- **Plymouth Guild: 01752 201766**
- **Teignbridge-i önkéntesek központja: 01626 203050**

## További ügynökségek

**Amber Initiatives: 01752 290015**

Non-profit szervezet, amely a plymouthi vendégmunkások segítségére alakult. A weboldal angolul, lengyelül, oroszul és litvánul is rendelkezésre áll. [www.amber-initiatives.co.uk](http://www.amber-initiatives.co.uk)

**Devon Law Centre: 01752 519 794**

A Devon Law Centre jogi tanácsadással és képviselettel szolgálhat a közösségi, oktatási, lakhelyi és bevándorlási kérdésekben.

**Fogorvosi segélyvonal: 0808 801 0327**

Információk, támogatás és tanácsadás a családi erőszak férfi áldozatainak.

**South Devon Women's Aid****segélyvonal (Nők segítése) 01364 644088**

Rendelkezésre áll munkanapokon de.10am -du.1 között

**Áldozatokat segítő (Victim Support) segélyvonal 0845 676 1020****Nemzeti kábítószerügyek segélyvonala: 0800 77 66 00****Szamaritánusok (Samaritans): 08457 90 90 90**

Bizalmas támogatási segélyvonal mindenki számára

**Gyermekvonal (Childline): 0800 11 11**

Bizalmas támogatási segélyvonal 18 éven aluli fiatalok számára

**Crimestoppers: 0800 555 111**

Névtelenül jelenthet és segíthet megoldani bűncselekményeket

**Fogyasztói vonal (Consumer Direct): 08454 04 05 06**

Világos, praktikus fogyasztói tanácsadással szolgál mindenkinek, aki termékektől/szolgáltatásokat vásárolt vagy vásárolt, pl. túlfizetés, hibás termékek, jogviták stb. [www.consumerdirect.gov.uk](http://www.consumerdirect.gov.uk)



A jelen kiadvány több nyelven, valamint különböző formátumokban is rendelkezésre áll, nagyméretű nyomtatvány formájában is. Kérjük, lépjen velünk kapcsolatba a 01803 861234 telefonszámon, vagy e-mailben: [customer.services@southhams.gov.uk](mailto:customer.services@southhams.gov.uk)

A kiadvány a [www.southhams.gov.uk](http://www.southhams.gov.uk) weboldalon is megtalálható.



South Hams  
District Council



**centrica**  
*energy*

Jelen kézikönyv a South Hams-i Körzeti Önkormányzat és a South Hams-i Önkéntesek Tanácsának (CVS) közreműködésével készült közös projekt, amelyet a South Hams-i Lakossági Tanácsadási Iroda (CAB) támogat. Alapította a Centrica.

Tervezte és nyomtatta South Hams Körzet Tanácsa